

מיסדות אחרים. ייצוג בהנהלת המפלגה... בועד הפועל שלה נוחן דריסת-רגל בחלוקה...

האיש החזק. האיש החזק במפלגה הנהו יוסף סרלין, שר הבריאות. שני המנהיגים המוכרים — ברנשטיין ורוקח — נהנים ממ רות מוחלטת, עומדים מעל לכל הסיעות...

בקשתו הראשונה היתה למנוע בחירות במפלגה. הנימוק: בבחירות עלולים להתגבר כוחות מלוכמים. בצורה שתפגע במעמד דם של נציגי המפלגה כממשלה. לכן ניגשו סרלין ואנשיו — בעיקר חברי-הכנסת חיים אריאב ושמוחה בבה, לכרות הסכמים פנימיים עם הגושים החשובים, בעיקר עם חוגי העולים מארצות שונות המהחיים סיעות במפלגה.

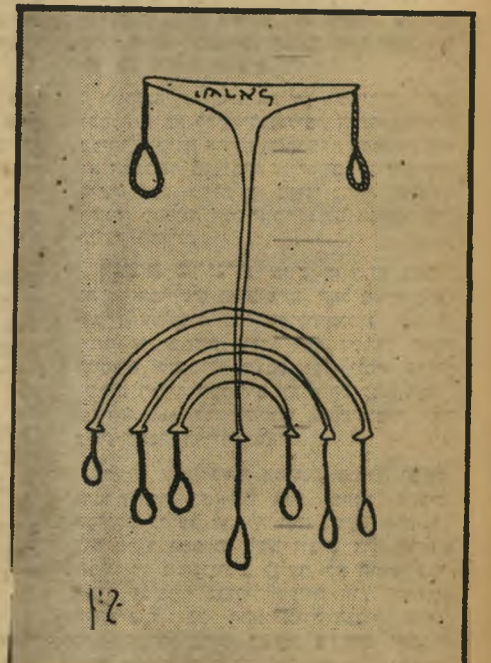
אחרי שהוקם כוח מרכזי ראשון, הציל סרלין את מרתו על ארגון העובדים הציוני-ניס-הכלליים. המנסה זה זמן רב לשוא להיכנס להסתדרות הכללית, מנהיגי העובדים, ה"חיים אלמלך רימלט ואברהם סטום. קיוח תחילה להשיג כמעט רוב בבחירות, נאלצה להסתפק בהסכם בייצוג קטן יותר. כך קרה גם לסוחרים. שהם גוף מאורגן היטב. מד כירם, אפריים גוזמן, שהתנגד להסכם, נשאר לבדו במדבר הפוליטי.

לבסוף נשאר רק סיעה אחת בחוץ. עדין רא אכילוב, המסתקואי בן 47 שבדל בחוגי גי המכבי, הפרדסנים והאיחוד-האזרחי, הח"רים את ההסכם. אולם גם הוא לא פתח ב"מערכה רצינית, אחרי שהובטח לו ייצוג מתאים במסדות המפלגה.

נושאים לנאומים. כשנפתחה השבוע הוועידה, לא היתה תכנית גולדמן הסעיף הח"שוב היחידי על סדר יומה. שלל גדול של בעיות יתן לצירים אפשרות רחבה למלא שעות רבות של נאומים — אם כי בוועידה זו, כמו בכל ועידה מפלגתית, לא יכריעו הנאומים אלא הדיונים מאחורי הפרגוד. ה"בעיות:

מדיניות חוץ ובסחון. היא תתפוס מקום נרחב בוועידה, אך מקום קטן בלב הצי"רים. הדעה הכללית: הוועידה לא תשנה דבר בשטח זה, כי לאיש אין תכנית מגובשת.

מדיניות כלכלית. בחזית זו ייערכו הקרבות העיקריים. תכניתו של שר האוצר לבטל את המענקים שניתנו עד כה מכיסיה ה"אות קי"

הצעת פמול לחוק העברות נגד המדינה

ממשלה לקיום מחירים נמוכים למצרכי מזון ציונים. (סובסידיות) עוררה סערה במ"ג. מנהיגיה יודעים כי עמדת המפלגה ב"עיני בוחריה תלויה בהצלחתה למנוע עליה נוספת של רמת המחירים. לכן התגבשה תכנית לקיים את הסובסידיות, לממן אותן על ידי הטלת מסים נוספים (החזר סובסידיות) שלא יעלו את שכר העבודה, אך יורידו באור"פן מעשי את ערך שכר הפועלים.

לעומת זאת רוצים חברים אחרים דוקא להוריד את מסי-ההכנסה, בעיקר בשכבות העליונות, כדי לעודד את משקיעי ההון. חברים אחרים, ביניהם נציג התעשייה שמעון בורגו, ידרשו להקטין את תקציב הסיתות, המועיל — לדעתם — רק לסקטור ההסתדרותי, המבצע את עבודות הפיתוח העיקריות.

מדיניות עליה. מאיר גרוסמן, רביזיוניסט לשעבר שהצטרף בשעתו לצי"כ, הביא מחוץ-לארץ תכנית לעידוד העליה של בני המעמד הבינוני היהודי ממערב-אירופה.

מדיניות ציוניות. עמדת המדינה כלפי התנועה הציונית, בה תופסים הצי"כ עמדות חשבות, תוכה לבידור יסודי.

בעיות עבודה. העובדים הציונים-הכלליים, השואפים להיכנס להסתדרות אך לא זכו לחיבוק אמתי, רוצים לקבל ייצוג ב"לשכות-העבודה הממשלתיות, בהן שלטת כיום מפא"י.

ההישארות או לצאת? ישנו מכהנה מד שותף אחד לכל הבעיות האלה, והוא שיהיה רקע לכל הנאומים והדיונים: המשך הקו"אליצה והמצע לבחירות הבאות.

היה קיים תמיד חלק ניכר במפלגה שהתנגד להצטרפות לממשלה. חלק זה כולל גורמים רבים שקיוו כי שרים ציונים-כלליים יתנו להם זכויות ורשימות, התאכזבו כשהתגבר תיהם אלה התנסו במינה מסוימת על קו"אליצה. ניגודי האינטרסים בין יבואנים ויצואנים, סוחרים ויצרנים עברו למשרדים בהם שולטים הציונים-הכלליים, גרמו לאכזבה לאימפטיה בכל חוג כלכלי, הסבור כי שאר החוגים זכו לטיפול חיובי יותר.

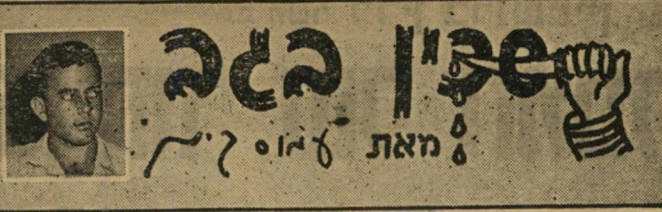
אולם אין סיכויים רבים כי המפלגה תצא מן הקואליציה אלא אם כן תרצה לעשות תמרון לקראת הבחירות בשנה הבאה. או ירצו תרועמלים רבים, ביניהם עוזא אכילוב ה"עומד בראש קרן-הפעולה של המפלגה, לה"ציג שוב את הסיסמה של "מפלגת האלטרנטי"ביבה", לדרוש מן הבוחרים לתת רוב מוחלט לימין.

בדיקת הכליות. אולם בעיני המנהיגים האחרונים אלה הם חלומות. פרץ בני"שטיין וחבריו אינם משלים את עצמם ב"תכניות מוגזמות. כי משאלתם בשלב הנו"כחי — וסיסתם לבחירות הב"אות — היא לזכות בעשרה מקו"מות נוספים בכנסת, ליצור עמ"דתיכוח כזאת שמפא"י תיאלץ לקבל את דרישותיהם. הדרישה העיקרית שתוצג או: שר ששי גוסף על ארבעת שרי צ"כ ורוון הפרוגרסיבי.

במקרה זה — ורק במקרה זה — תבוא שעתו הגדולה של נחום גולדמן. אם לא תגדל ה"מפלגה המאוחדת, יוכל להיות שר רק על-ידי נישול פנחס רוון. דוד בן-גוריון ומשה שרת — המאוחדים שניהם בהתנגדות נמרצת לתכנית גולדמן — לא יס"כימו לעולם למסור לו את תיק"החוק במצב כזה.

כשנשאל בשבוע שעבר פרץ ברנשטיין אם הוא חושב שאמנם זו מטרותו של גולדמן, חיך, אמר: "אין אנתנו האינסטנציה הבודקת את הכליות וקוראת מחשבות אדם. גולדמן לא אמר לנו את זאת. הוא אמר שאין לו כל ענין אישי באיחוד". ברצינות. הוא ידע את תכנית הפלישה-המוטטת. והוא היה מו"כן לתת לה את ידו.

מדיניות אבן לאבא. היו ימים שכשאבן היה ילד המלא של משרד החוץ הישר"אלי. אולם חיבה כללית זו

דוגמה לצעירים

זקן אחד, מנהל בית-ספר, אהב נורא ילדים. ביחיד הוא שמר על בריאותם. הוא לא הרשה להם לשחק מפני שמזה אפשר להתפתח לפני הזמן. הוא לא הרשה להם לרוץ, מפני שמזה אפשר להצטנן. הוא לא הרשה להם לדבר, מפני שזה מקלקל את המחשבה. הוא לא הרשה להם להיות חלוצים, מפני שהוא אמר שגם בעורף יש חלוציות. והוא לא הרשה להם אפילו להזכר בזמנים הטובים שהיו להם פעם, מפני שהוא חזק את הזמנים הטובים האלה מההיסטוריה.

ציונות

החלטתי להיות ציוני. עוד משחר ילדותי שמעתי שאפשר להיות יהודי טוב בלב מקום. העיקר לאהוב את ציון. אמנם היתה איזו תעמולה כנענית, וכל מיני אנשים אמרו שתהום פעורה בין מי שיושב כאן ובין מי שלא יושב כאן, אבל אני לא שמתי לב. ידעתי שלא חשוב איפה אתה חי, איזו שפה אתה מדבר ובעד איזו מולדת אתה מת. העיקר שתהיה יהודי.

אז יום אחד הסקתי את המסקנות. לקחתי את עצמי, כמו שאני, ונסעתי לברזיל. תיכף הרגשתי שאני יהודי כמו כולם. הלכתי לאסיפות, נאמתי והרציתי, אספתי כסף למגזית ונעשיתי חבר מכובד בקהילה המקומית. לכבוד היובל שלי אפילו נסעו עץ על שמי, ונסעתי לבקר בארץ כדי לראות איך משקיעים את הכסף שנתתי. מה להגיד לכם, אפשר להיות ציוני טוב בכל מקום. אם אתה רק מאמין בציונות, ואתם, חברה, תשמרו על המדינה למעננו, מפני שהיא נותנת לנו כח לחיות בגולה.

אל הדרום אפריקאי הממושקף מנה זמון. כיום מתוחים תיחסים בינו ובין שרת עד כדי כך שאבן נתבקש השבוע לחזור, להס"ביר את עמדתו לממשלה כולה: משה שרת, שהוא מתון למדי, מאשים את אבן במתינות הגוברת עם כניעה. האשמה העיקרית: בניגוד להוראות משרד-החוץ ה"ישראלי, לא עשה אבן דבר כדי להזעיק את דעת-הקהל היהודית באמריקה נגד משי"לוח הנשק לעיראק והקו האנטי-ישראלי ה"חדש של הנרי ביירוד.

בה בשעה ששרת חלם על החזרת הימים הנופים, כאשר שום מדינאי אמריקאי לא העז לפתוח את פיו נגד הציונות, מחשש של מבול מכתבים יהודיים, שם אבן לב לשינוי שחל במזג-האוויר האמריקאי. רמו אבן: עם ילחצו יהודי-אמריקה על ממשלתם, עלול ה"דבר להתפרש עתה כפעולה אנטי-אמריקאית, לסכן את כל מעמדם של יהודי ארצות-הברית. אבן השאיר את כל הפעולה לאור"חיים מישוראל, ביניהם יגאל ידן והשרים ספיר ושפירא.

הקלקף האחרון. מאחורי ניגוד זה, חבוי נימוק עמוק עוד יותר. אבן, הרחוק מ"מגדלי ירושלים והקרוב למגדרי-השחקים של ניריורק, חשב כי בכלל אי-אפשר להתנגד למשלוח נשק לעיראק. כי עיראק היא חלק מחזית המערב נגד ברית-המועצות. ישראל הפרו-מערבית אינה יכולה להתנגד לתפיסה הצבאית הכללית של הפנטגון.

כאן פגה אפילו סבלנותו של שרת. הוא הסכים אמנם כי ישראל היא חלק מן החזית הפוליטית של המערב, אך לא גילה כל חשק להשתתף גם לברית הצבאית. לדעתו היה די לישראל בצרותיה הצבאיות שלה, גם בלי הצרות הגלובליות של ארצות-הברית.

אולם אבן לא נשאר בדה. כמה ממנהיגי הציונים-הכלליים הצטרפו לדעתו. זו הפעם הראשונה מאז הקמת המדינה נתעורר צורך לערוך ויכוח עקרוני על קו מדיניות-החוץ הישראלית.

השגריר היה מוכן לזרוק אבן אחרונה על מבקריו: אם לא תתקבל דעתו, רמז, הוא יתפטר מתפקידו, יחזור למשרה שקטה ב"משרד-החוץ.

הכנסת הדרקון הדרקוני

דראקו היה מחוקק באתונה. חוקיו היוו כה חמורים עד כי סיפרו שכתב אותם בדם, לא בדיו. עצלן נענש כגנב, גנב כשוודר מבית-המקדש. בני-צירו התלהבו מחוקיו עד כדי כך שהצטופפו מסביבו כבואו לאגינה, וז"קו עליו את מלבושיהם וכובעיהם. דראקו המסכן נתנק, אולם שמו נשאר בהיסטוריה, כאבי החוקים הדרקוניים. לשר-המשפטים פנחס רוון בחליפתו האפ"ר